

PRILOGA

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva V Valvasorjevi knjižnici Krško v letu 2015

Valvasorjeva knjižnica Krško z svojimi enotami opravlja knjižnično službo za prebivalce občine Krško in občine Kostanjevica na Krki, to je za 28.260 (po podatkih Urada RS za statistiko na 1.7.2014) prebivalcev. Kot javna splošna knjižnica je kulturno, izobraževalno, informacijsko in socialno središče v lokalnem okolju, ki deluje v skladu z obstoječo zakonodajo.

Knjižnična zbirka je temeljno orodje knjižnice pri izpolnjevanju njenega poslanstva: zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih, raziskovalnih in kulturnih potreb prebivalcev lokalne skupnosti, zato v Valvasorjevi knjižnici Krško skrbno načrtujemo njeno izgradnjo, bogatitev, posodabljanje in obnavljanje. Poleg nakupa v Valvasorjevi knjižnici Krško prirast gradimo tudi z darovi in zamenami. Nakup načrtujemo tako, da vsa orodja izgradnje zbirke oblikujejo uravnotežen prirast.

Pri načrtovanju nakupa gradiva izhajamo iz poslanstva knjižnice in ugotovljenih potreb uporabnikov po ciljnih skupinah, ob upoštevanju razlik v različnih okoljih (ruralno, industrijsko, primestno, regijsko središče), ki sestavljajo področje delovanja knjižnice.

Načrtovanje letnega prirasta temelji na *Dokumentu o nabavni politiki Valvasorjeve knjižnice Krško*, ki upošteva vse relevantne zakonske podlage in strokovna priporočila, ki se nanašajo na upravljanje z zbirkami v splošni knjižnici.

- Zakon o knjižničarstvu
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic
- Standardi za splošne knjižnice
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017

Letni načrt nakupa gradiva je v svoji končni različici prilagojen aktualnim finančnim zmožnostim financerjev in same knjižnice; v *Dokumentu o nabavni politiki Valvasorjeve knjižnice Krško* je predviden fleksibilen razpon števila izvodov po posameznih vsebinskih sklopih ter tudi to, katerim vsebinam se v primeru zmanjšanih prihodkov lahko odrečemo z najmanj škode za naše uporabnike.

Cilji, ki jih želimo doseči v letu 2015

Z vsebinsko bogatim prirastom želimo še naprej graditi kvalitetno in uravnoteženo knjižnično zbirko in ob tem:

- Skrbeti za ustrezno dopolnjevanje zbirke glede na ugotovljene informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe in interese ciljnih skupin uporabnikov Valvasorjeve knjižnice Krško.
- (P)ostati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij
- Povečati aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe (med drugim tudi nakup elektronskih knjig)
- Zagotavljati temeljna in nova gradiva z različnih strokovnih področij, ki jih uporabniki potrebujejo za šolanje, delo, preživljanje prostega časa in vseživljenjsko učenje.
- Ustvarjati pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture in razvijanje funkcionalne pismenosti.
- Upoštevati cilje in prioritete lokalnih skupnosti.

- Narediti nadaljnji korak k uveljavljanju Standardov za splošne knjižnice in Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017.
- Slediti priporočenim razmerjem znotraj zbirke (razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za otroke in odrasle uporabnike; zagotavljati ustrezen delež neknjižnega in elektronskega gradiva).
- Zagotavljati enakomerno dostopnost gradiva v knjižnični mreži Valvasorjeve knjižnice Krško.
- Zbirko dopolnjevati s kvalitetnimi naslovi subvencioniranega gradiva in ostalim gradivom v javnem interesu ter ga umeščati v knjižnično mrežo.
- Zbirko dopolnjevati s kakovostnimi naslovi.
- Kupovati in umeščati na vse enote vsaj 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu, ki jih je v zadnjem letu finančno podprla Javna agencija za knjigo
- Ves čas skrbeti za aktualnost zbirke z novimi naslovi in rednim odpisom knjižničnega gradiva.
- Zagotavljati gradivo za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Zagotavljati gradivo za domoznanske študije in izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk ter skrbeti za ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine.
- Zagotavljati gradiva na različnih nosilcih medijev.
- Kupovati gradivo več kot 50 založb v Sloveniji.
- Skrbeti za dvig kakovosti življenja prebivalcev v lokalnem okolju in vplivati na zmanjševanje socialnih razlik med prebivalci.

1. Zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb okolja

V knjižnici se zavedamo pomena zadovoljevanja izobraževalnih, raziskovalnih, informacijskih in kulturnih potreb lokalnega okolja, kar bomo v letu 2015 upoštevali tudi pri nabavi knjižničnega gradiva. Pri delu sodelujemo z različnimi institucijami, društvi, organizacijami in posamezniki ter tako spoznavamo tudi potrebe okolja. Pri delu bomo upoštevali tudi demografske značilnosti, vpetost v ruralno in urbano okolje, šolski potencial (vrtci, osnovne šole, srednja šola, fakulteti za logistiko in energetiko)

Za zadovoljevanje **informacijskih potreb** občanov bomo nabavljali:

- splošno informativno periodiko v slovenskem jeziku in najuglednejše evropske časnike;
- gradivo z informacijami javnega značaja (vladne in nevladne organizacije in agencije, institucije civilne družbe);
- gradivo z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo udeleženo v demokratičnih procesih;
- različna domoznanska gradiva, ki nastajajo in informirajo občane.

Za zadovoljevanje **izobraževalnih potreb** bomo zagotavljali:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do strokovnih in znanstvenih, ter na različnih medijih (knjige, periodika in neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih in v elektronski obliki);
- poučno gradivo, namenjeno mladim uporabnikom, od tistega, ki najmlajšim uporabnikom omogoča spoznavanje predmetov in usvajanje pojmov, takega, ki spodbuja vedoželjnost, širjenje obzorja, oblikovanje osebnih interesov, do tistega, ki podpira šolske in obšolske obveznosti na osnovni in srednji stopnji;
- gradivo, namenjeno permanentnemu izobraževanju in usvajanju novih tehnologij in medijev;
- gradivo namenjeno izobraževanju v okviru hobijev, prostočasnih aktivnosti in osebnih interesov;
- gradivo, namenjeno za pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav uporabnikov.

Na področjih, kjer gradivo ni dosegljivo v slovenskem jeziku bomo zbirko v skladu s potrebami dopolnjevali s tujejezičnim gradivom.

Pri zadovoljevanju **raziskovalnih potreb**:

- bomo kot splošna knjižnica posebno pozornost posvečali spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalnega okolja, kar bomo podpirali s skrbnim zbiranjem vseh vrst **domoznanskega gradiva** in izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk;
- povezali se bomo (kot že doslej) z izvajalci mladinskega raziskovalnega dela na osnovno- in srednješolski ravni, tako da bomo zagotavljali potrebne vire za procese raziskovanja, zbirali in hranili bomo tudi raziskovalne naloge, ki nastajajo kot rezultat tega dela;
- podpirali bomo raziskovalno delo v okviru seminarских in diplomskih nalog visokošolskega študija z zagotavljanjem ustreznega izbora strokovnega gradiva na različnih nosilcih; zbirali in hranili bomo tudi seminarske, diplomske in magistrske naloge, ki nastajajo kot rezultat tega dela.

Kulturne potrebe okolja bomo zadovoljevali:

- z izgradnjo kvalitetnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje (podrobnejši vsebinski kriteriji za izbor so opredeljeni pri posameznih ciljnih skupinah)
- z nabavo kvalitetnih glasbenih posnetkov in igranih filmov
- z izborom kvalitetne strokovne literature s področja umetnosti

1a Potrebe in interesi ciljnih skupin uporabnikov

Za **predšolske otroke** nabavljamo gradivo, ki jim omogoča

- spoznavanje predmetov in usvajanje pojmov (barve, oblike, enostavna števila; živali, rastline, tipična življenjska okolja, osnovni socialni odnosi,...) ;
- razvijanje domišljije in ustvarjalnosti;
- razvijanje pozitivnega in ugodnega občutka v stiku s knjigo, knjižnico, besedo, igračo.

Gradivo zajema različne medije – tiskane, zvočne, elektronske, igrače,.... Pri izboru smo pozorni predvsem na varnost medija ter kvaliteto likovnih in jezikovnih prvin.

Ponudbo gradiva nadgrajujemo s številnimi oblikami dela tako s predšolskimi otroki kot njihovimi starši. Pri tem sodelujemo z vrtci in drugimi organizacijami, vključenimi v delo s predšolskimi otroki.

Ciljno skupino osnovnošolcev obravnavamo po treh starostnih podskupinah (zaradi različnih interesov in potreb, ki jih prinaša s seboj razvoj otrok v tej dobi). Za osnovnošolce nabavljamo gradivo, ki:

- omogoča razvijanje domišljije in ustvarjalnosti;
- omogoča razvoj bralnih spretnosti (gradimo posebno zbirko, ki spremlja otroka skozi pridobivanje spretnosti; sestavljajo jo knjige z velikimi tiskanimi črkami in nato knjige z naraščajočim obsegom besedila);
- razvija bralne potrebe in navade;
- razvija vedoželjnost ter omogoča širjenje obzorja in oblikovanje ter razvoj specifičnih interesov;
- omogoča spoznavanje in uporabo informacijskih pripomočkov;
- omogoča utrjevanje občutka, da je branje prijetno in zabavno opravilo;
- pomaga pri šolskih obveznostih, kot so priprava referatov in seminarских nalog, priprava na različna tekmovanja v znanju, priprava osnovnošolskih raziskovalnih nalog; dodatne vaje in razlage, kadar ima otrok težave z usvajanjem določenega znanja itd;

Za starejše osnovnošolce nabavljamo gradivo, ki obravnava probleme odraščanja, oblikovanje osebne identitete, probleme in družbene deviacije, s katerimi se soočajo bodisi sami ali njihovi vrstniki (nasilje, droge, alkohol, motnje hranjenja, itd.)

Gradivo za osnovnošolce zajema različne medije - tiskane, zvočne, filmske, elektronske itd. in je po vsebini poučnega in leposlovnega značaja. Pri izboru smo pozorni na splošno kvaliteto vsebine ter posebej še na kvaliteto likovnih in jezikovnih prvin.

Ponudbo gradiva nadgrajujemo s številnimi oblikami dela z osnovnošolci, pri čemer sodelujemo s starši, šolami in drugimi organizacijami, vključenimi v delo z osnovnošolci.

Srednješolci, ki so v predhodnih obdobjih že razvili pričakovano stopnjo bralnih in informacijskih spretnosti, že v veliki meri posegajo po širokem izboru leposlovnega in strokovnega gradiva za odrasle. Specifično za srednješolce nabavljamo:

- gradivo, ki je v pomoč pri šolskih obveznostih, kot so priprava referatov in seminarskih nalog, priprava na različna tekmovanja v znanju, priprava srednješolskih raziskovalnih nalog; dodatne vaje in razlage, gradivo za pripravo na maturo itd;
- gradivo, ki obravnava probleme odraščanja, oblikovanje osebne identitete, probleme in družbene deviacije, s katerimi se soočajo bodisi sami ali njihovi vrstniki (nasilje, odvisnost, motnje hranjenja, samomor...);
- gradivo, ki je v pomoč pri nadaljnjem poklicnem usmerjanju;
- gradivo, ki posebej nagovarja interese mladih – glasba, šport, potovanja;
- elektronske podatkovne zbirke - ker ugotavljamo, da srednješolci velik delež svojih izobraževalnih, informacijskih, kulturnih ter socialno-komunikacijskih potreb zadovoljujejo prek interneta, posvečamo veliko pozornost temu, da so jim knjižnični elektronski viri (Ebsco, Encyclopaedia Britannica, e-Book Public Library Collection) dostopni po štiriindvajset ur na dan vse dni v tednu od koderkoli, da so jim torej kvalitetni elektronski viri enako pri roki kot vsebinsko manj zanesljivi prosto dostopni internetni viri.

Pri odraslih uporabnikih so njihove potrebe v veliki meri povezane z njihovimi aktualnimi življenjskimi situacijami in družbenimi vlogami – lahko so mladi, ki začenjajo poklicno pot in si ustvarjajo pogoje za samostojno življenje, so starši, so zaposleni na različno zahtevnih delovnih mestih in posodabljaajo svoje poklicno znanje, lahko so iskalci zaposlitve, ki si s pridobivanjem novih znanj in spretnosti želijo izboljšati zaposlitvene možnosti; lahko so vključeni v izobraževanje za dosego višje stopnje izobrazbe, se permanentno izobražujejo; si prizadevajo za osebno rast, izboljšanje samozavesti, so bolni in iščejo načine za izboljšanje zdravstvenega stanja, so državljani, ki želijo biti informirani o dogajanjih v lokalnem, nacionalnem in globalnem okolju ter želijo bolj ali manj aktivno sodelovati v demokratičnih procesih itd. Knjižnica bo zato zanje nabavljala:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do stopnje akademske zahtevnosti; zbirko bomo dopolnjevali s strokovnimi deli v tujih jezikih, posebej takrat, ko ni mogoče pridobiti ustreznih del na slovenskem knjižnem trgu;
- leposlovje vseh žanrov in slogov, od takega, ki človeku omogoči zgolj odklop po stresnem delovnem dnevu, plemenito razvedrilo, kulturno preživljanje prostega časa ali pa omogoča spremljanje razvojnih tokov literarne ustvarjalnosti; ob tem knjižnica namenja posebno pozornost slovenski literarni produkciji, od leposlovja v tujih jezikih pa nabavlja klasična dela ter kvalitetna sodobna dela (nagrajena in predlagana za nagrade) ter leposlovje, ki spodbuja učenje tujih jezikov;
- kvaliteten izbor glasbe in igranih filmov;
- gradivo, ki omogoča spoznavanje, proučevanje in raziskovanje zgodovine, kulturnih korenin in sedanjega dogajanja v lokalnem okolju (domoznansko gradivo);
- splošno informativno periodiko v slovenskem jeziku in najuglednejše evropske časnike;
- gradivo z informacijami javnega značaja.

Študente knjižnica obravnava kot mlajše odrasle uporabnike, ki jim je namenjeno gradivo skladno z njihovo aktualno življenjsko situacijo in družbeno vlogo ter specifičnimi osebnimi interesi, potrebami in okusom. Gradivo, namenjeno potrebam študija, se v veliki meri pokriva z gradivom, namenjenim permanentnemu izobraževanju zaposlenih odraslih na stopnji akademske zahtevnosti. Študentje so pomembna ciljna skupina pri načrtovanju in promociji elektronskih podatkovnih virov. Pomembna je skrb za zagotavljanje prostorsko in časovno neomejene dostopnosti (oddaljen dostop 24 ur vse dni v tednu).

Upokoјence knjižnica obravnava kot starejše odrasle uporabnike, ki jim je namenjeno gradivo skladno z njihovo aktualno življenjsko situacijo in družbeno vlogo ter specifičnimi osebnimi interesi, potrebami in okusom. Poleg teh skušamo v zadostni meri zagotoviti gradivo, ki ustreza njihovim specifičnim potrebam in zagotavlja:

- ohranjanje mentalnih sposobnosti;
- spodbujanje aktivnosti in pozitivnega odnosa do življenja in starosti;
- odgovarja specifičnim interesom starejše populacije;
- zadovoljno in kreativno preživljanje starosti;
- uporabo gradiva kljub fizičnim in umskim omejitvam – skušali bomo zagotoviti čim več gradiva z večjimi črkami, fizično lahkimi knjig, gradiva, ki ga je mogoče brati tudi ob omejenih spominskih zmogljivostih.

2. Spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture in razvijanje informacijske pismenosti

Ena pomembnejših nalog Valvasorjeve knjižnice Krško je, da ustvarja pogoje za razvoj bralnih navad občanov v lokalnem okolju. Tako knjižnica že pri otrocih v predbralnem obdobju z vrsto projektov promovira svojo zbirko in spodbuja odrasle (starše, stare starše, vzgojitelje), da otrokom čim več berejo in da malčki doživljajo branje kot prijetno doživetje, povezano z vznemirljivimi zgodbami in ugodnim doživljanjem varnosti in bližine. Knjižnično zbirko gradimo tako, da šolarje zelo pozorno spremljamo skozi razvoj bralnih spretnosti (na primer s projektoma Knjižni potepuhi, Rastem s knjigo) in še z veliko manjšimi projekti, jih pri tem spodbujamo ter jim nato v vsakem razvojnem obdobju ponudimo njihovi starosti in interesom primerno knjigo.

Valvasorjeva knjižnica Krško koordinira tudi posavski projekt, usmerjen v promocijo kvalitetnega leposlovnega branja med odraslimi. Pri izboru kvalitetnega leposlovja bralcem pomagamo tudi s pripravo izborov knjig v obliki priporočilnih razstav in seznamov (nagrajene in za različne literarne nagrade predlagane knjige; izbori iz posameznih nacionalnih literatur, kvalitetni žanrski izbori, aktivna promocija starejših kvalitetnih literarnih del itd.) ter s svetovanjem.

Z nabavno politiko bomo v letu 2015 aktivno podpirali vse projekte, usmerjenе v **promocijo branja in dvig bralne kulture**. Nabavljali bomo:

knjige z velikimi tiskanimi črkami za prvo fazo učenja branja;

- knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti;
- pester izbor kvalitetnih slikanic;
- tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini P in M;
- izbor leposlovnih knjig za odrasle, pri čemer bomo skrbeli za zastopanih različnih žanrov in različnih nivojev zahtevnosti; leposlovje za preživljanje prostega časa bo podvrženo preverjanju, ali ustreza v knjižnici postavljenim kriterijem kvalitete;
- posebno pozornost bomo posvetili izboru slovenskega leposlovja in publikacij v javnem interesu (zastopanost vsaj 15% naslovov publikacij, ki jih je v zadnjem letu podprla JAK) ;

- pri nakupu tujejezičnega gradiva bomo obnavljali fond svetovne literarne klasike v izvirnih jezikih, izmed sodobnih del pa bomo izbirali med kvalitetnimi nagrajenimi in za nagrade predlaganimi deli; nadaljevali bomo tudi z izgradnjo zbirke jezikovno lažjih tujejezičnih del, primernih za učenje tujih jezikov;
- naslove, priporočene v okviru projektov za vodeno promocijo branja bomo nabavljali v povečanem številu izvodov.

Razvoj **informacijske pismenosti** bomo spodbujali:

- z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev, imenikov,...;
- z nakupom različnih priročnikov;
- posebno pozornost bomo namenjali nabavi gradiv za področje računalniškega opismenjevanja in spodbujanje uporabe elektronskih gradiv (s tem tudi podpiramo projekte, ki tečejo v knjižnici: računalniško opismenjevanje starejših, programi za iskalce zaposlitve, kreativna raba računalnika in interneta za otroke);
- z nakupom e-gradiva na fizičnih nosilcih in e-gradiva, dostopnega preko spleta (e-knjige, podatkovne baze) in s tem spodbujali uporabo e-virov;
- s ponudbo informacij javnega značaja;
- pri nakupu strokovnega gradiva bomo dali prednost gradivu, ki vsebuje bibliografske podatke, kazala in recenzije;
- redno bomo dopolnjevali tudi referenčno zbirko gradiva.

3. Upoštevanje značilnih potreb okolja

V Valvasorjevi knjižnici Krško smo pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva v letu 2015 upoštevali tudi značilne potrebe lokalnega okolja v katerem delujemo:

- demografske značilnosti (starostno, izobrazbeno, socialno strukturo);
- strukturo uporabnikov knjižnice po ciljnih skupinah (predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, študentje, odrasli, starejši, brezposelni,...);
- razvojne prioritete lokalnega okolja (razvoj turizma, razvoj malega podjetništva...);
- aktualne gospodarske razmere (gospodarska kriza, večje število brezposelnih ali občanov, ki knjig ne kupujejo več, ampak si jih izposojajo v knjižnic, potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih itd.);
- dejavnost različnih lokalnih akterjev na področju delovanja knjižnice (organizacije, društva, kulturne institucije, civilnodružbene iniciative, mediji itd.)

Kljub načrtovanemu in upoštevanju priporočil standardov je nakup knjižnice v določeni meri odvisen od sredstev, ki jih v proračunu zagotovita tako obe občini kot tudi Ministrstvo za kulturo. Knjižnica bo v letu 2015 skrbno dopolnjevala knjižnično zbirko s čim večjim številom naslovov knjižničnih gradiv dosegljivih na slovenskem založniškem trgu.

4. Upoštevanje posebnih potreb okolja

- Osrednja knjižnica od leta 2007 deluje na dveh lokacijah, kar vpliva predvsem na organizacijsko delovanje knjižnice, saj je mladinski oddelek dislociran. Določeno knjižno gradivo in tudi serijske publikacije predvsem za starše, ki prihajajo skupaj z otroki, skušamo zagotoviti tudi na mladinskem oddelku.
- Med člani osrednje knjižnice in izposojevališč je velik delež otrok, saj knjižničarji skozi leto opravijo veliko ur bibliopedagoškega dela z namenom širjenja in dviga bralne kulture, ki se

začenja že z obiski skupin otrok iz vrtca (npr. projekt Pri kostanjevem škratu, Od pravljice do znanja, Kdor bere, je car!), srečanj za starše in otroke, pravljичne urice in ustvarjalne delavnice, v osnovnošolskem obdobju projekt ristem s knjigo in Knjižni potepuhi. Tako kar **37,52 %** članstva predstavljajo predšolski otroci in osnovnošolci, od potencialnih uporabnikov knjižnice do 14. leta v obeh občinah pa predstavljajo člani knjižnice kar **51,14 %** delež.

- Med uporabniki je opazen delež dijakov in študentov (**22,85%**), ki so včlanjeni v knjižnico. Skupaj otroci in mladina predstavljajo skoraj **61 %** članov knjižnice. Ta struktura pogojuje tudi nabavno politiko knjižnice, tako pri naslovih kot pri izvodih gradiva. Zato razmerje pri izvodih celo presega **30 %** delež gradiva za mladino. Zbirko dopolnjujemo tudi z izborom učbenikov, ki jih šolajoča mladina potrebuje za formalno izobraževanje, na voljo pa jim je tudi kvalitetno referenčno gradivo. V Krškem delujeta Fakulteta za logistiko in Fakulteta za energetiko. Prav energetika je pri nadaljnjem razvoju posavske regije ena ključnih panog, v kateri so potrebe po strokovno usposobljenemu kadru. Knjižnico zaradi kvalitetnega izbora gradiva v naši zbirki obiskujejo tudi študentje s potrebami po strokovnem gradivu s področja družboslovnih in naravoslovnih ved, saj je gradivo na posameznih fakultetah večkrat izposojeno.
- Med odraslimi uporabniki je dokaj visok delež obiskovalcev z višjo izobrazbo (okoli 20%), kar pomeni, da so tudi večje zahteve po različnem strokovnem gradivu in kvalitetnem leposlovju, tako zaradi strokovnega izpopolnjevanja kot tudi preživljanja prostega časa.
- V knjižnico so vključene tudi institucije, organizacije in podjetja, ki se zavedajo hitrega razvoja na področju izobraževanja, saj za svoje zaposlene potrebujejo gradivo za spremljanje novosti v strokah z različnih delovnih področij.
- Okolje, v katerem delujemo, je tudi socialno raznoliko. Na **Senovem**, kjer je izposojevališče, je šibkejša socialna struktura, saj je z zaprtjem Rudnika Senovo v preteklosti ostalo veliko število brezposelnih. Na Senovem je tudi veliko priseljencev. Knjižnico obiskujejo predvsem otroci, mladi in starejši, ki v knjižnici preživljajo tudi veliko svojega prostega časa. Obisk in izposoja v zadnjih treh letih naraščata.
- Drugačno socialno okolje je v **Kostanjevici na Krki**, ki je že od nekdaj znana po številnih kulturnih dejavnostih, kar se kaže že pri vzgoji najmlajših. Naše izposojevališče je v kraju razpoznavno kot prostor, kjer se vedno nekaj dogaja, obiskujejo ga različne generacije (obisk je zadnjih pet let, ko je v letih 2008-2013 delovala Točka vseživljenjskega učenja, zelo zrasel), kar upoštevamo tudi pri izboru gradiva. Izposojevališče na **Vidmu**, ki je del mesta Krško, obiskujejo predvsem otroci in starejši uporabniki. V letu 2012 je bilo okoli **50 %** obiskov otrok in dijakov.
- Za **uporabnike s posebnimi potrebami**, predvsem slepe in slabovidne, bomo dopolnjevali zbirko **zvočnih knjig**. Ker pa sodelujemo z Društvom gluhih in naglušnih Posavja, Varstveno delovnim centrom Krško, Osnovno šolo dr. Mihajla Rostoharja, VDC Sonček in Društvom Sonček bomo, v kolikor se bodo pojavile določene potrebe, kupili tudi določen tip gradiva, ki ga potrebujejo.
- Pri izvedbi nakupa bomo večjo pozornost posvetili tudi nakupu več izvodov izvirnega slovenskega leposlovja, zahtevnejših prevodnih leposlovnih del in knjig s področja humanistike, ki so subvencionirane s strani Javne agencije za knjigo ter jih razporedili v knjižnično mrežo. S sredstvi, odobrenimi s strani Ministrstva za kulturo, bomo v veliki meri kupovali prav to gradivo. V celotni knjižnični mreži bo tako na voljo kvalitetno knjižno gradivo, s tem pa bomo vplivali na dvig bralne kulture in popularizacije tovrstnega gradiva.

- Pomembno vlogo v naši knjižnici ima **domoznanska zbirka**, ki jo bomo v skladu z načrtovanimi finančnimi možnostmi dopolnjevali z nakupom **starih razglednic in fotografij, s starimi dokumenti, kartografskim gradivom, AV gradivom, rokopisnim gradivom, serijskimi publikacijami, knjižnim gradivom in ostalim gradivom**, vezanim na današnji čas in preteklost našega lokalnega okolja. Zaradi lažje dostopnosti bomo v letu 2015 določene vsebine tudi digitalizirali.

5. Upoštevanje aktualnosti knjižničnega gradiva

Za aktualnost knjižničnega gradiva bomo poskrbeli:

- z nakupom gradiva, ki prinaša nova znanstvena in strokovna spoznanja in kjer se v knjižnični zbirki izkazuje primanjkljaj;
- z nakupom novih del na področju literarnega ustvarjanja;
- z nakupom posodobljenih prevodov klasičnih literarnih del;
- s posodabljanjem referenčnega gradiva;
- z odpisom izrabljenega gradiva in gradiva zastarele vsebine (razen če je to relevantno za proučevanja zgodovinskih vidikov posameznih strok – podrobnejši kriteriji so opredeljeni v Pravilniku o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva za odpis knjižničnega gradiva v Valvasorjevi knjižnici Krško).

6. Upoštevanje zastopanosti različnih vrst, oblik in dostopnosti knjižničnega gradiva

Knjižnica v letu 2015 načrtuje nakup **5.773** enot knjižničnega gradiva v vrednosti **129.894 EUR**, ki jih bo umestila v knjižnično mrežo na svojem območju. Kar pomeni 0,204 enote knjižničnega gradiva na prebivalca oz. **204** enote na **1000** prebivalcev.

Od tega bomo kupili 4.951 enot knjižnega gradiva. V osrednji knjižnici bo na voljo okoli 190 enot časnikov in časopisov, za vsa zastopana strokovna področja, v tujih jezikih pa imamo izbor poljudnih strokovnih revij, s področij, po katerih je povpraševanje večje. Izbor časnikov in časopisov v izposojevališčih je manjši, ne kupujemo dnevnega časopisja, saj izposojevališča niso odprta vsak dan. Uporabnikom so na voljo tedniki in mesečniki z različnih področij. Za posamezno enoto načrtujemo okoli 22 naslovov. Za vse enote bomo dopolnjevali tudi referenčno zbirko za katero bomo kupovali predvsem dražja in širše uporabna dela, kot so atlasi, slovarji, leksikalna in enciklopedična dela. V letu 2015 načrtujemo nakup 566 enot neknjižnega gradiva oz. **9,8 %** od celotnega nakupa. Pri nakupu neknjižnega gradiva bomo sledili sodobnim trendom in kupovali neknjižno gradivo na različnih nosilcih medijev. Zaradi potreb šolajoče mladine posebno pozornost namenjamo nakupu poučnih neknjižnih vsebin.

LOKACIJA	PREDVIDENO ŠT. ENOT
Osrednja knjižnica z mladinskim odd.	3.813
Enota Videm	450
Enota Senovo	910
Enota Kostanjevica	600
Skupaj	5.773

V nakup neknjižnega gradiva za leto 2015 bomo vključili:

- nakup različnih vsebin na **DVD nosilcih**, tudi kvalitetnejšo evropsko in ostalo produkcijo ter poučne filme.

- nakup kvalitetnih naslovov **glasbene produkcije** tako za mladino kot odrasle uporabnike na **zgoščenkah**;
- nakup **elektronskih knjig**
- nakup **kartografskega gradiva**;
- nakup **notnega gradiva**, saj je glasbena dejavnost v našem okolju zelo razvita;
- nakup **zvočnih knjig**, s katerim skušamo zadostiti tudi potrebam uporabnikov s posebnimi potrebami (slepim in slabovidnim) in vsem ostalim uporabnikom knjižnice;
- nakup **igrač**;
- izbor **računalniških zgoščenk**, predvsem slovarjev, enciklopedij, jezikovnih tečajev, poučnih igric za najmlajše in vsebin za službene ali vsakodnevne potrebe uporabnikov;
- nakup domoznanskega neknjižnega gradiva: **razglednice, fotografije, stare dokumente, kartografsko gradivo, drobne tiske** (domoznansko gradivo delno pridobivamo tudi z darovi).

Zagotavljali bomo tudi dostopnost do nekaterih **baz podatkov z možnostjo oddaljenega dostopa**, ki pa bodo v večini sofinancirane iz naslova območnosti.

7. Zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij

Skušali bomo zagotoviti ustrezno razmerje med leposlovnim (**40 %**) in strokovnim gradivom (**60 %**), vendar je to v veliki meri odvisno od izdaj na slovenskem založniškem trgu in tudi od potreb našega lokalnega okolja, saj je povpraševanje po strokovni literaturi predvsem med šolajočo mladino večje. V Krškem delujeta tudi dve fakulteti.

Pri nakupu **strokovnega gradiva** bomo skrbeli, da bodo čim bolj enakomerno in skladno s potrebami uporabnikov zastopana različna strokovna oziroma znanstvena področja, da zagotovimo gradivo z različno stopnjo poglobljenosti in predvsem z različnim nivojem zahtevnosti, da lahko zadovoljimo potrebe uporabnikov z različnimi stopnjami splošne izobrazbe in predznanja.

Pri nakupu **leposlovnega gradiva** bomo skrbeli za pestrost literarnih zvrsti in žanrov, zagotoviti želimo dostop do literarne ustvarjalnosti različnih narodov, kultur in jezikov, pri tem pa posebno pozornost posvetiti slovenskim avtorjem. Tudi pri nakupu leposlovja bomo pazili, da bomo uporabnikom ponudili literaturo različne stopnje zahtevnosti, ki pa mora vsa ustrezati vsaj osnovnim kriterijem literarne kvalitete.

Za otroke in mladino načrtujemo 30 odstotkov vseh naslovov v letnem nakupu. Na slovenskem knjižnem trgu običajno ne izide dovolj naslovov za otroke, da bi lahko zadostili temu kriteriju, zato zlasti v referenčne zbirke oddelkov za otroke vključujemo tudi dela, ki so izvorno namenjena odraslim, a so dovolj poljudno in zanimivo napisana, da so primerna tudi za otroke. V krajevnih knjižnicah pa delež naslovov za otroke v letni strukturi nakupa nekoliko presega 30 odstotkov, saj otroci sodijo med nemobilno prebivalstvo, ki mu v krajevnih knjižnicah namenjamo prioritarno pozornost. Za otroke in mladino kupujemo vse dosegljive naslove tako slovenskih avtorjev kot tudi tujih, razen kiča, saj smo pozorni tako na literarno kot tudi likovno izvedbo gradiva.

8. Omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

Valvasorjeva knjižnica v Krškem z dislociranim mladinskim oddelkom, tremi izposojevališči (Videm, Senovo, Kostanjevico na Krki) tvori knjižnično mrežo v Občini Krško in Kostanjevica na Krki. Imamo tudi tri premične zbirke v Brestanici, v Domu starejših občanov v Krškem in v naselju Bučanje na otoku Mali Lošinj. Zbirka knjižničnega gradiva v izposojevališčih je zaradi manjšega okolja oz. št.

prebivalcev v katerem delujejo in s tem povezanih prostorskih in finančnih zmožnosti, omejena. Uporabnikom na izposojevališčih omogočamo storitev dostave gradiva iz osrednje knjižnice.

- Osrednja knjižnica je odprta **51 ur tedensko**, vendar deluje na dveh lokacijah, saj je mladinski oddelek dislociran in tudi na tej lokaciji je knjižnica odprta **51 ur**.
- Enote so odprte različno, pri vseh še nismo dosegli pogoja iz Uredbe. Najmanjše izposojevališče na Vidmu je odprto 6 ur na teden, vendar je to izposojevališče v delu mesta Krško. Na izposojevališču v Kostanjevici 18 ur/T in na Senovem 12 ur/T. Skupni delež odprtosti enot glede na Uredbo je 90 %. V Kostanjevici na Krki smo v letu 2010 povečali odprtost in presegli določila iz Uredbe.
- Osrednja knjižnica in vsa izposojevališča imajo dostop do vzajemnega kataloga.
- V letu 2015 načrtujemo obrat zbirke **2,4**.
- Načrtovano število včlanjenih prebivalcev v letu 2015 je **21,5%**. Že več let skušamo tudi skozi promocijo naše dejavnosti pridobiti nove in ohraniti obstoječe člane, vendar lokacija osrednje knjižnice v starem mestnem jedru, kjer je kronično pomanjkanje parkirnih mest, in odmaknjenost od dela mesta, kjer so umeščeni stanovanjski bloki, terciarne kot tudi kvartarne dejavnosti, ne vpliva pozitivno na razvoj dejavnosti.

9. Sodelovanje knjižnice z drugimi knjižnicami

Valvasorjeva knjižnica Krško bo tudi v letu 2015 sodelovala tako s knjižnicami na svojem območju, kot tudi z ostalimi, predvsem splošnimi in šolskimi knjižnicami. Dobro je vzpostavljena medknjižnična izposoja tako na območju kot tudi z ostalimi slovenskimi knjižnicami. V letu 2014 smo vzpostavili sistem brezplačne medknjižnične izposoje na območju za končnega uporabnika. S knjižnicami bomo sodelovali tudi na področju projektne in izobraževalne dejavnosti. V Posavju smo se knjižnice že četrto leto zapored povezale v projektu za promocijo branja Posavci beremo skupaj, ki je v tudi letošnjem letu pritegnil kar nekaj bralcev. S tem projektom bomo nadaljevali tudi v letu 2015.

10. Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema

Gradivo, ki bo kupljeno v letu 2015, bo obdelano in dostopno v sistemu Cobiss-u. Dostop do vzajemnega kataloga nudimo v vseh enotah naše knjižnice. Tako bo knjižnica preko kataloga vzajemnega bibliografskega sistema vsem omogočala dostop do informacij o kupljenem gradivu v letu 2015.

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva bo objavljen na spletni strani Valvasorjeve knjižnice Krško: www.knjiznica-krsko.si.

Krško, 21. 11. 2014

Direktorica
Urška Lobnikar Paunović